

[Knuud Thomsen.]

punktskatter. Det er jo trofaste følgesvende, de skiftende finansministre har haft i disse varer; men man skal også passe på, at man ikke behandler sine trofaste følgesvende for dårligt.

Også andre eksisterende afgifter påkalder næsten øjeblikkelig opmærksomhed. Jeg tænker her på omsætningsafgiften for restauranter på ca. 20 pct. af salget af stærke drikke. Ved indførelse af en merværdiafgift må alle restauranter nu pludselig forhøje deres priser på madvarer, på stærke drikke og på alt i det hele taget med 10 pct., som i kraft af drikkepengesystemet bliver til 11-12 pct. Jeg tror simpelt hen ikke, faget kan bære det; jeg tror ikke på det.

Det er altså for mig givet, at der ikke alene skal ske, skal vi sige provenutekniske ændringer, altså af provenutekniske årsager skal finde en række ændringer sted, men indpasningen af merværdiafgiften i det bestående system må i høj grad behandles ud fra politiske aspekter. Det konservative folkeparti har aldrig lagt skjul på, at vi ønskede en omlægning af det bestående system i retning af en forhøjelse af de indirekte og en formindskelse af de direkte indkomstskatter, og det, den højtærede finansminister her stiller i udsigt i fremsættelsen, virker ikke meget tiltrækkende; der kan måske gives lempelser i 1967-68.

Jeg vil gerne nævne med Skattepolitisk Oversigt nr. 3 som nylig kilde, at det antal skatteydere, der ramtes af progressionen, i 1960-61, var nede på 7 pct., men i 1965-66 vil være oppe på 20 pct. Det vil sige, at et meget stort antal skatteydere, som man i 1960-61 fandt det rimeligt at friholde for progressionen, i dag på grund af den økonomiske udvikling er rykket ind i progressionen igen. Det kræver i høj grad et indgreb, en omlægning.

I overvejelserne omkring merværdiafgiften indgår altså forholdet til andre bestående indirekte skatter, forholdet til de direkte indkomstskatter og de sociale hensyn, der følger af merværdiafgiftens indførelse. Over for dette står kort sagt, at det merprovenu, der opnås, simpelt hen ikke rækker til til at opfylde de ønsker og de rimelige ændringer, dens indførelse automatisk burde medføre. Dette hænger nok sammen med, at tidspunktet for fremsæt-

telsen af lovforslaget om merværdiafgift alene er begrundet i det, som efter vor mening ikke er nogen rimelig årsag: at den højtærede finansminister i januar kvartal 1966 ønsker en yderligere statsindtægt på 400 mill. kr. i tillæg til de nylig gennemførte voldsomme stigninger i de eksisterende afgifter.

Herved kommer der kortsigtede provenubetragtninger ind i billedet, betragtninger, som allerede har sat et vist præg på lovforslaget. F. eks. er de særlige og lempelige afregningsforhold for landbruget, hvis mulighed blev berørt i redegørelsen, forsvundet ud af billedet og hermed den forenkling af afgiftsregnskabet, der ville komme til at spille den største rolle for landbrugets inkorporering i afgiftssystemet, en inkorporering, der samtidig er en nødvendighed for både landbrug og helhed. De kortsigtede provenubetragtninger spiller også ind i bestemmelserne om overgang fra engrosoms til merværdiafgift, hvor statskassen nu atter må skride til at tilbagebetale, skal vi sige på ratebetaling, ligesom når det drejer sig om vore tvangslån.

Endelig er der jo så spørgsmålet om afgiften på importen, som er et særdeles vanskeligt spørgsmål, men som vi dog efter min mening bør bestræbe os for at søge at løse i udvalget. Jeg tror, det kan være teknisk muligt at finde en balance, således at forskelsbehandling af import og indenlandsk produktion kan undgås. Jeg vil i alt fald gerne være med til at se på det.

Disse kortsigtede provenubetragtninger vil dernæst utvivlsomt komme til at spille en stor rolle, når vi i en senere fase af udvalgsarbejdet kommer til den vanskelige passage, som den politiske tilpasning af merværdiafgiften kommer til at betyde. Det havde derfor unægtelig været bedre, hvis arbejdet med merværdiafgiftslovgivningen var foregået på en sådan måde, at man virkelig kunne være gået i dybden med forberedelsen af afgiften, der på mange måder synes principielt rigtig og i bedste overensstemmelse med nutidens fordringer. Administrationen har haft knap tre fjerdingår til sine overvejelser, og folketinget får nu nogle få sommer måneder til sine. Erhvervslivet har været orienteret om principperne for merværdiafgiften gennem sine hovederhvervsorganisationer, men først